

СТЕПАНОВ ЮРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ (ДО 75-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

12 березня 2026 року виповнюється 75 років від дня народження наукового співробітника відділу селекції сільськогосподарських культур Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН Степанова Юрія Олександровича – фахівця у галузі зрошувального землеробства, селекції та технологій вирощування

сільськогосподарських культур у південному регіоні України.

Юрій Олександрович Степанов народився 12 березня 1951 року в місті Херсоні. У 1968 році вступив до Херсонського сільськогосподарського інституту імені О. Д. Цюрупи, який закінчив у 1974 році за спеціальністю «Агрономія».

Після закінчення інституту у 1974–1978 роках працював у зональній агрохімічній лабораторії на посаді агронома-технолога. У цей період сформувалися його наукові інтереси, пов'язані з питаннями підвищення продуктивності сільськогосподарських культур та ефективного використання природних ресурсів.

1978 року став початком наукової діяльності Ю. О. Степанова. Він вступив до аспірантури та був зарахований на посаду молодшого наукового співробітника до відділу режимів зрошення. Упродовж багаторічних досліджень ученим було удосконалено технологію вирощування люцерни на насіння, досліджено режими її зрошення та обґрунтовано оптимальні параметри водного режиму, що забезпечило підвищення насінневої продуктивності культури. Результати цих досліджень стали основою для впровадження ефективних елементів технології вирощування люцерни на зрошуваних землях.

Важливим напрямом наукової діяльності Юрія Олександровича стали дослідження з інтродукції бавовнику в Україні. Починаючи з 1991 року він здійснював формування та вивчення колекційного фонду культури, поповнивши його більш ніж 300 зразками. На основі проведених досліджень уперше було розроблено для господарств Степової зони України та Автономної Республіки Крим, що функціонували на зрошуваних і неполивних

землях, науково обґрунтовану екологічно безпечну технологію вирощування бавовнику. Технологія передбачає застосування раціональних сівозмін, водозберігаючих режимів зрошення, органо-мінеральних систем удобрення та інтегрованого захисту рослин.

У 1998–2000 роках Ю. О. Степанов працював заступником директора Акціонерного товариства «Котон», діяльність якого була спрямована на формування вітчизняної бази вирощування та переробки бавовнику. У цей період здійснювалася виробнича перевірка нового сорту бавовнику Дніпровський 5.

З 2000 року Юрій Олександрович продовжив наукову діяльність у відділі насінництва на посаді старшого наукового співробітника. Упродовж 2006–2016 років працював у відділі овочівництва, де займався розробленням елементів технологій вирощування овочевих культур на зрошуваних землях. З 2021 року і до нині працює у відділі селекції сільськогосподарських культур Інституту.

Наукові дослідження Ю. О. Степанова спрямовані на вирішення актуальних проблем землеробства південного регіону України, зокрема на впровадження науково обґрунтованих систем землеробства, розроблення ресурсозберігаючих та екологічно безпечних технологій вирощування культур, створення нових генотипів рослин і вдосконалення сортової агротехніки.

До кола наукових інтересів ученого належать питання меліоративного стану зрошуваних масивів, оптимізації водного режиму ґрунту та фітоклімату посівів, дослідження режимів зрошення культур з урахуванням їх біологічних особливостей, обґрунтування норм, строків і способів сівби в умовах зрошення та природного зволоження ґрунту, а також розроблення інтегрованих систем захисту посівів від бур'янів і шкідників.

Значну увагу у своїй діяльності Ю. О. Степанов приділяє впровадженню результатів наукових досліджень у виробництво. Під його керівництвом у межах науково-виробничого об'єднання «Люцерна» впроваджувалася технологія вирощування насіння люцерни на зрошенні на площі понад 1200 га.

Ю. О. Степанов є автором понад 60 наукових праць, співавтором двох ультраскоростиглих сортів

бавовнику – Дніпровський 5 та Підозерський 4, автором ряду методичних рекомендацій щодо технологій вирощування сільськогосподарських культур.

Він має 7 охоронних документів на наукові розробки, зокрема 5 патентів та 2 свідоцтва про реєстрацію сортів бавовнику і колекції бавовнику.

Юрій Олександрович є відомим фахівцем у галузі зрошувального землеробства, результати його досліджень використовуються у практиці аграрного виробництва. Він активно підтримує розвиток міжнародної наукової співпраці, зокрема є одним з ініціаторів укладання договорів про творчу співпрацю з Інститутом польових

культур Республіки Болгарія та Науково-дослідним інститутом бавовництва Республіки Узбекистан.

За багаторічну плідну наукову діяльність та вагомий внесок у розвиток аграрної науки Ю. О. Степанов неодноразово нагороджувався почесними грамотами та відзнаками.

Колектив Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН щиро вітає Юрія Олександровича з 75-річчям від дня народження та бажає міцного здоров'я, родинного затишку, творчої наснаги, довголіття, нових наукових здобутків і подальших успіхів у науковій діяльності.

Вожегова Р.А.,

доктор сільськогосподарських наук,
професор, академік НААН,

директор Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН, м. Одеса